

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FUGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSAG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán
küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.
Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk-
és kliring 10,489. sz. — — — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PAI
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca
31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők.
Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szög
szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm
8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyilt-tér sora 1 korona

Uj vért, uj életet a választók tömegébe!

Irta: **Kossuth Ferenc.**

Sok támadásban részesítenek minket bizonyos körök azért, mert az ő felfogásuk szerint mi egy tulságosan radikális választójogi reformtervezetben, kompromisszum utján, megegyeztünk a többi ellenzéki párttal.

Azt hiszem, hogy legnagyobb része azoknak, kik minket ezért kével dobálnak, tulajdonképpen nem is olvasta el azt a tervezetet, amelyben az ellenzéki pártok kompromisszáltak; vagy ha elolvasta, nem mélyedt bele annak részletezésébe és sok munkát igénylő tanulmányozásába.

Nagy ereje van hazánkban a jelszavaknak, s a jelszó, melynek éle most ellenünk fordítatik az, hogy ime az a párt, mely szélső párt ugyan, mert nálunk elég sajnosan minden pártot, mely a nemzeti államot teljesen felépíteni igyekszik, szélső pártnak kell tekinteni, de amely párt eddig mindig a mérséklet és megfontolás s a magyar haza feltésének utján járt, most beledobta magát önérdékéből a szociáldemokrata tuzások karjaiba.

A mi ellenfeleink egyrésze odáig megy, hogy minket hatalmi vágyból képesnek mond mindenre; arra is, hogy nemzetünk ellenségeivel szövetekezünk, csak hogy egynehány szavazatot imitt-amott meghódítsunk.

Aki ilyeneket ír vagy mond, az ne csodálkozzék, hogyha vele vitába nem bocsátkozunk: ránézünk, sajnálkozunk rajta és tovább megyünk.

Köztudomású dolog, hogy a hatalmon voltunk; és elég lett volna nemzeti kívánságainkból engedni, vagy ezeknek megvalósítását jobb időre félre tenni, hogy a hatalmon maradhassunk, ameddig csak akarunk vala.

Igaz, hogy a nagy függetlenségi többség (melynek létrehozatalában némi részem nekem is volt) kétfelé szakadt, de nem elvi okokból, hanem a követendő taktika és eljárás feletti nagy nézeteltérés és más okok miatt.

De a kettészakadás dacára kormányunknak nagy többsége volt; s az ellenünk támadt ellenzék tábora alig volt husz-harminc szavazattal több, mint a magát most teljhatalmunak képzelő munkapárt ellenzéke.

Miképpen lehet az igazságérzésnek csak halvány árnyékával is minket rut hatalomra törekvésért mindenfélére késznek hirdetni, tudván (mert aki nem vesztette el tökéletesen minden emlékezőtehetségét, annak tudnia kell), hogy a hatalmon voltunk; tehát aki hatalomra vágyódik, annak elég lett volna a már meglévő megtartania, nem pedig félbolond módra feladni azt azért, hogy a hatalmat, bár a bécsi helyzet nem változott, mindenféle meszterkedéssel visszaszerezzük!

A mi szidalmazóink és rágalmazóink annyira más világban élnek, mint mi, hogy ők nem értik meg és nem hiszik el (bár a közelmúlt orrukhoz dörzsöli azt a tény), hogy nekünk a hatalom ugys csak addig kell, ahogy és ameddig vele a magyar nemzeti állam felépítési ügyének használhatunk. Mihelyt ennek az adott időpont szerint való lehetetlensége feltétlenül bebizonyul, nekünk nem kell többé a hatalom, mint ahogy megmutattuk, hogy hatalmon létünk utolsó kilenc hónapját lemondott és lemondófélben levő állapotban töltöttük el.

A felett lehet vitatkozni, hogy ez helyes dolog volt-e? és nem lett volna-e helyesebb a váron belül, mint a váron kívül várni a jobb időkre, amely utóbbi állapotban, ha a jobb időkre alkalmat is nyújtanának a változható körülmények, nem lennénk abban a helyzetben, hogy a nemzet előtt elvonnuló alkalmat (mely muló perc szokott lenni) megragadhassuk. De be kell azt is látni, hogy a magyar nemzeti közfelfogást azok, kik az opportunizmus politikáját a maguk hatalma javára s nem a nemzet előhaladása javára használták fel, az opportunizmus politikája ellen hangolták, bár a nemzet előtt áll a nagy Rákóczi példája, aki mint serdülő ifju, nemzetét elfelejteni látszott; de csak azért, hogy később egész életét, mint a magyar hazafiság felülmulhatatlan példányképe, jobban szentelhesse oda hazájának.

Kétségtelen, hogy a függetlenségi eszmével kell, hogy egy bizonyos fokú idealizmus vegyüljön össze. Talán többre mennénk a rideg számítani és mérlegelni tudással, — de ha ezt az utat követnénk, lassankint kihalna a függetlenségi eszme, amelynek kihaltja, míg él magyar e hazában, nem szabad.

És most visszatérve arra, amire e sorok elején rámutattam, a legerősebben hangsúlyozom ismét, hogy az ellenzéki pártok választójogi reformtervezete, az ellenzéki pártok felfogásai közt egy kompromisszum volt, melybe mint abszolút minimumba a szociáldemokraták is belenyugodtak, ezzel jóval több politikai érettségről téve tanubizonyosságot, mint amilyent gáncsolóink és rágalmazóink mutatnak.

A kompromisszumnak megdönt-hetetlen alapelve, melyet minden párt elfogadott, a magyar nemzet állami supremáciájának feltétlen megóvása s mindannak kiküszöbölése volt, ami ez ellen irányulna a gyakorlatban.

Értsék ezt meg jól a mi gáncsolóink — és mérlegeljék azt, hogy ezen elfogadott alapelvtől mily végtelen távol van az, amit évekig kellett látnunk: a magyar nemzeti zászló helyett a nemzetközi, tehát hazátlan vörös zászlót; a szófát helyett az idegen (francia) Marseillaiset; a magyar szabadság hősök képei helyett idegen jeleseknek képeit a nép egy részének otthonában.

Azt mondják, hogy a szociáldemokraták ezen érzelmi átalakulása önző célok eredménye és csak látszatok keltése. Ne tételezzünk fel előre is rosszat a magyar nép széles rétegeiről. Egész történelmünk annak az ellenkezőjét bizonyítja. A jogtalan nép sokszor volt kész meghalni a hazáért; és mikor jogot kapott, úgy mint 1848-ban, bámulatos mérséklettelélt vele.

Emlékezzünk vissza arra, hogy bár 1848-ban küldhetett volna a jogot nyert nép sok paraszt képviselőt a Háza, csak egyet küldött, a szomorú véget ért Szivák Imre atyját.

Most más viszonyok vannak és máshová fejlődött a nép értelmisége, de azért mégis igen valószínű, hogy inkább hozzáértő, mint hozzá nem értő emberek fogják a szociáldemokrata többségű kerületek is küldeni a képviselőházba, kivált mikor az agitáció politikai oka és célja tárgyátalan lesz.

Minden emberi dolognak van fényes és árnyoldala, a lehető veszélyek miatt nem tűrhetjük el a tényleg bekövetkezett veszélyt, amely abban rejlik, hogy a mostani képviselői rendszerben nincs már erő semmit megvédeni, ami nemzeti s a kerületeket pénzen veszik a többet ígérők.

Lehetetlen új vért, új életet nem önteni bele a választók tömegébe! És aki az egész világon megindult irányzattal nem tud, vagy nem akar számolni, az ha ad is, az adománya nem ér semmit, nem elégíti ki azokat, akik érzik, hogy ütött az ő jogszerzésüknek órája! Adjuk meg ezt inkább hazafias alapra fektetett alkuval, hogy lássa a munkásság és a nép, hogy a hazánk előtt minden jog nyitva van.

Az a hires járási székház Oklándon.

Jogerős lett az ítélet.

Épen ma is 9-ike van, mint két hónappal ezelőtt volt. Akkor a vádlottak padján, most kezünkben a marosvásárhelyi kir. törvényszék, mint esküdtbírótság 9732—1912. B. sz. ítéletét tartva, visszagondolunk december 9-ikére. Nyugodtan tehetjük. Előttünk van az esküdt polgárok ítélete, mely most immár a kir. koronaügyész, tehát az ország első kriminálístájának meggyőződése szerint is — nem volt „zavaros”, mint azt itthon boszútól lihegő, kinjában ordító s e közben még az anyagyilkos Haverdához is hasonlítani merészkedő jól is ismert alak állítani próbálgatta.

Most alkalmunk lenne esküdtszék elé vinni a piszkolódó, lépten-nyomon és évek óta minden ok nélkül tényleg becsületünkbe gázoló munkapárti papiros örülteként dühöngő gazdáját. Megérdemelne és meggyőződéssel valljuk, hogy a független, a dolgok mélyébe látó esküdtk — ismét kimondanák reá méltó ítéletüket, mint annak idején, a szomorú emlékü darabont-korszakban elkövetett Judás-kodásáért bűnösségét, kimondották. De nem

tesszük. Jézus tanítása teljes megnyugvást ad becsületes, hazafias törekvéseinkben: „Bocsáss meg Uram nekik, mert nem tudják mit cselekesznek!“ ...

De azért december 9-ike Golgota volt nekünk reggel 9 órától éjjel után 2 óráig. A pokol minden kínjait kellett átszenvedni ott, a vádlottak padján — a közérdekért, az igazságért .. Hiszen 21 ember tett esküt s majdnem mindannyian — tisztelet a kevés kivételnek — a boszút lihegő és nem csupán elégtételt követelő ellenségek malmára hordották a szenny nélkülinek épen nem mondható vizet. Gyakran eszünkbe jutott Arany János — vén Márkusa...

A 17 órán át keresztre feszítve tartott igazság — dicsőséggel, győzedelmesen feltámadott!... Tizenkét esküdt polgártársunk meghozta igazságos ítéletét és a szégyenpadból a felemelő, könnyekig megható önbizalom rendíthetetlen széke lett...

A közzéadott ügyész semmisségi panaszt jelentett be az esküdték felmentő verdiktje miatt. A kir. törvényszék „pártatlan“ elnöke mérgesen rázta meg az előtte fekvő pörös aktákat és dühösködve mondta: — Meg is kell semmisíteni ezt az ítéletet!...

Ezzel szemben a marosvárhelyi kir. törvényszék közli most az esküdti bíróság ítéletét 785—1912. B. sz. alatti végzésével, mely szerint az ügyészség által bejelentett semmisségi panaszt a kir. koronaügyész 390—1913. B. ü. sz. alatt visszavonta. Tehát az esküdtibíróság igazságos ítélete jogerőssé vált.

Még csak azt akarjuk megemlíteni, hogy az ügyből kifolyólag 2064 K 20 f bünyügi költség merült fel, a melyet a bíróság a kir. kincstár terhére utalt. E költségből a panaszos alispán és tiszti főügyész, sőt még a palotát eladó tb. tiszti főügyész is 100—100 K tanuzási díjat kaptak... A pör ennyiben volt hasznos nekik.

Nekünk a 400 K minimális költségünket és az elszennvedett meghurcoltatásunkat, a jó lsten kipótolja... Az ellenünk esküdtöket lelkiismeretét pedig majd egy mindennél nagyobb bíróság fogja számadásra vonni ott, a honnan visszatérés, a vén Márkusok számára kegyelem és kitüntetés nincs... Nincs, mert ott a szívek és vesék vizsgáló bírāja előtt — ártatlanokat vádolni, fogságba hurcoltatni nem lehet. Ott az arra érdemes gonoszok irtózatossan meglakolnak.

A „Székely-Udvarhely“ pedig ezután is marad, aki volt: a székelység rendíthetetlen harcosa, igazságát felemelt fővel hirdető szószólója. Hisszük, reméljük, hogy e nehéz küzdelmünkben székely testvéreink mindig velünk lesznek és célunkban hathatósan támogatnak...

Közgyűlés — serlegavatással.

A székelyudvarhelyi „Tisztviselői-kör“ folyó év és hó 1-én tartotta meg 13-ik évi rendes közgyűlést, melyet Embery Árpád a körnek örökös elnöke nyitott meg szép és hatásos beszéd kíséretében. Sándor Endre titkári jelentése után Jancsó János a pénztárvizsgáló, Lőrinczi Béla a könyvtárvizsgáló és Mathé Lajos a leltárvizsgáló-bizottság nevében tették meg jelentéseiket, melyek után elnök a tisztviselői kar lemondását jelentette be.

Következett a tisztviselői kar választása. A volt régi tisztviselők közül alelnököknek: Dósa Aladárt és Gyerkes Mihályt, jogtanácsosnak: Dr. Mezey Pált, pénztárosnak: Fancsali Árpádot, ellenőrnek: Kádbó Józsefet, jegyzőnek: Sprencz Rezsőt, gazdának: Szibán Györgyöt, könyvtárosnak: Blajer Balázst újból egyhangulag, az eltávozó titkár helyébe Dr. Olosz Pétert és 2-ik gazdának Baczó Sándort, mint új tisztviselőket szintén egyhangulag megválasztotta.

Ezek után a közgyűlés a körnek 3 ki-

váló és érdemes tagját tüntette ki szeretete és nagyrabecsülésével, ugyanis Dr. Paál Árpád vármegyei főjegyzőt és Uzoni Kovács János kir. p. ü. számtanácsost tiszteletbeli elnököknek és Dr. Kassay F. István ügyvédet pedig tiszteletbeli jogtanácsosnak egyhangulag választotta meg.

Következett 30 választmányi tagnak megválasztása és pedig: Biró János, Dr. Császár Károly, Csillag József, Dr. Daróczy József, Dekán Samuel, Farkas Endre, Dr. Finkér Béla, B. Gábor Dénés, Dr. György Gábor, Halbach Jakab, Horváth József, Jancsó János, Janó Ferenc, Dr. Kassay F. István, Kallay Sándor, Kertész Albert, Kibédi Zsigmond, Kirner Géza, Kóbori Ferenc, Lakatos Tivadar, László Albert, Mazingér László, Mathé Lajos, Nagy Ferenc, Nagy János, ifj. Nagy Pál, Pillich Lajos, Schwarz Mihály és Wagner Henrik lettek egyhangulag megválasztva.

Végül négy tagot törültek, mire a közgyűlés tagjai a meghívott vendégekkel társasvacsorával egybekötött serlegfelavató ünnepélyére a Ferenczy Károly vendéglőjébe vonultak, hol Embery Árpád elnök a tisztviselői helyzetére vonatkozó szép és hatásos beszéd kíséretében a kör mostan beszerzett értékes serlegét felavatta. Beszédét a közgyűlés határozata szerint jegyzőkönyvileg is megörökítették.

A kedélyes társaság a hajnali órákban oszlott szét azon elhatározással, hogy ezután minden negyed évben társas vacsorát rendeznek. —c.

Háborus hangulat.

Szét van szórva a tűz, a vén Európán, Izzó zsarátnokja közel háborunak, Puskapor-szag terjed szét a hegyen-rónán, Lángol tüze, ólmot olvasztó kohónak.

Figyelemmel lesik a szél kitérését: Melytől a zsarátnok vésztüze fellángol, Mely lángba borítja Kárpát, Balkán bércét Orosz, osztrák, német, francia és angol.

Állig fegyverkezve figyelemmel várnak, A népeket irtó szörnyű háborúra, Pedig: a közelgő vészes felleg árának Országokra terjed, örökös boruja.

Ki tudja, hogy mit rejt a jövő méhe, Nem-e Lengyelország sorsa osztályrészünk? Ha ránk veti magát észak szörnyű réme, Megállja-e helyét, drága magyar népünk? Meg. Hisszük az Istent „Ő“ védi e népet, Hősi bátorságot öntvén kebelebe, Cár! népeid ellen ég a bosszúérzet, Mely negyvenkilencért megfizet: cserébe.

Ha karddal a kézben kiállnak a térre, Népek milliói, bajnoki tusára, Gondolj a mult század negyvenkilencére, A magyarokra s bosszu órájára.

—er —a.

Sok hűhó semmiért.

— Lefújt esküdtzéki tárgyalás —

Ismeretes a „Székely-Udvarhely“ olvasói előtt az a sajtóper, melyet két évvel ezelőtt Jedd Tamás rugonfalvi birtokos indított volt Osváth Árpád ügyvédjelölt és lapszerkesztő ellen.

A per anyagát az képezte, hogy Jedd Tamás a Székelyföldi kirendeltségtől a rugonfalvi közbirtokosság — helyesebben lelegelőtársaság — közlegelőjének feljavítása céljára gazdasági eszközöket, fűmagkeveréket, koronakeveréket eszközölt ki 605 K értékben. Az államsegély Dötnér Béla gazdasági intéző, a kirendeltség akkori vezetőjének közvetítésével a rugonfalvi közbirtokosság részére ki is utaltatott s azt Jedd Tamás fel is vette.

Mint hogy Rugonfalván közbirtokosság és így közbirtokossági közlegelő sem volt

— természetes, hogy Jedd Tamás az államsegélyt nem is e közlegelő, hanem a saját és az általa hasznóbérelt, Szőke Károly magántulajdonát képező legelők feljavítására fordította.

Mikor ez napfényre került, Osváth Árpád a „Székelykeresztur“ akkori szerkesztője „Nyílt kérdést“ intézett Jedd Tamáshoz, hogy a közlegelő kiadott államsegélyt hová fordította s felhívta egyszersmind arra is, hogy az illetéktelenül és jogtalanul felvett összeget fizesse vissza, mert az csak még sincs helyén, hogy közpénzből, államsegélyből gyarapítsa Jedd Tamás a saját magán vagyonát.

Drre a felhívásra aztán felberzenkedve futott ide, futott oda; fenyegetéssel, majd könyörgéssel kérte Osváth Árpádot, hogy fennt vázolt cikkét vonja vissza és mikor Osváth férfiasan megmaradt kimondott szava mellett, — kénytelen-kedvetlen megindította a sajtóper.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék a Jedd javára döntött. Volt erre nagy öröm és az addig meglapulva settenkedő Jeddnek megjött a bátorsága, ismét verni kezdte a mellét, hogy így megtanítom, aki ellenem fel mer lépni és otthon cigányainak el is dicsekedett: „Lássátok-e, velem az atyáisten is hiába kezd ki, mert én olyan nagyhatalmu ember vagyok, hogy épen úgy itél főszolgabíró, alispán és törvényszék, ahogy én diktálom.“

Ámde a kir. Curia, ahova még a Jedd ur hatalma sem tudott eljutni, ismét lecsendesítette a hős Jedd, mert megsemmisítette az egész eljárást és kimondotta, hogy az ügy nem a törvényszék, hanem az esküdt bíróság elé tartozik s a törvényszéknek jogában sem állott ez ügyben ítélni.

A marosvásárhelyi esküdtbíróság, mint sajtóbíróság f. hó 4-ére tüzte ki az ügy tárgyalását. Most volt aztán csak nagy sürgés-forgás. Jedd — úgy látszik — érezte a sáfrány illatát s remegett az esküdtzék igazmondásától. Minden követ megmozgatott, hogy Osváth Árpádot egyezsége bírja. Megmozgatott alispánt, képviselőt, mungópárti elnököt, boldogot — boldogtalant, hogy Osváthot megpuhítsa. Kifürkészte, hogy kik általnak Osváthhoz legközelebb, azokat is a békegalamb szerepével ruházta fel, — és mikor Osváth Árpád most is, mint férfihoz illik, nem volt hajlandó Jedd ellen emelt nyilvános vádját visszavonni, — akkor az utolsó pillanatban Osváth ellen beadott panaszát Jedd szívtá vissza és a tárgyalás mellőzésével kérte az eljárás megszüntetését.

Jedd Tamás tehát ezzel kétségtelenül elismerte, hogy Osváth hírlapi cikke való tényeket tartalmazott, vagyis, hogy a korona- és fűmagkeveréket illetéktelenül keverte — közbirtokosság nélkül — a saját zsebébe...

Városi közgyűlés.

Székelyudvarhely város képviselőtestülete e hó 7-én rendkívüli közgyűlést tartott a tagok élénk érdeklődése mellett.

Elnöki megnyitójával kapcsolatosan, a polgármester bejelentette, hogy Dr. Bernády György marosvásárhelyi főispán beiktatásán a város képviselőtestületében résztvevett. Felhívta a közönség figyelmét az e hó 14-én Beöthy László kereskedelemügyi miniszternél tisztelegő küldöttségbe való részvételre. A küldöttség a székelyudvarhely—csikszeredai vasut minél előbb való kiépítését fogja Csikvármegyével együttesen kérelmezni.

Napirend előtt Dr. Solymossy Lajos képviselő a megbotránkozás hangján tett kérdést a polgármesterhez, hogyan tűrheti azt a piszkot, rendtelenséget, mely a városház udvarát előnti? Ha valaki idegen erre jár, méltán kérdezheti: — Itt lakik a város? ... Együttal felhívta a polgármester figyelmét a Budapest-szálló színháztermének mostani, tűzveszélyes voltára. Az alispán reparációt

ajánlotta. Dr. Valentsik Ferenc orsz. képviselő az építési engedély kiadása körül elkövetett mulasztást lát fennforogni. Nem utólagosan, hanem előre kellene az ilyesmit a hatóságnak meglátnia. A polgármester a jövő gyűlésen felülvizsgáló bizottság küldését hozza javaslatba.

Hlatky Miklós képviselő a telepedési díjak helytelen kirovását telte szóvá és követeli, hogy a három évig itt lakó összes tisztviselőktől is hajtják be azt. A polgármester két hónap alatt rendezni ígérte ezt az ügyet.

Dr. Szabó József főjegyző indítványára az 5., 6. és 13. tárgysorozati pontokat a 18. pont után fogják tárgyalni.

A kir. törvényszéki épületek 100,000 K-ás vételárát kölcsönből fogják fedezni. Dr. Solymossy indítványára pedig kérelmezik, hogy az omladozásnak indult épületet a kincstár helyeztesse jókarba.

A városi vízvezeték tervét és költségvetését a bálügyminiszter elkészítette. Ezt hálás köszönettel tudomásul véve, kéri a csatornázás tervét és költségvetését is.

A nyilvános vigalmak, mutatványok és előadások engedélyezése és azok díjairól a mai viszonyok szerinti szabályzatot elfogadták, ugyszintén a fogadók, vendéglők, kávéházak és korezmák zárójára vonatkozó szabályrendeletet is.

A katonai lakotanya és kórház közt levő kertet a katonaságnak 25 évre, évi 250 K-ért bérbeadták; jóváhagyván az erre vonatkozó szerződést.

Az iparfejlesztő bizottság és a város közt a füztelepre vonatkozó bérleti szerződést, ez év végével fogják megszüntetni. Az Augusztia iskolaszanatorium és gyermek-üdülő-ház Czirkveniczán létesített szanatoriumára 10 K-át adományoztak. A Tanítók fürdője r. t. 50 drb jegyzett üzletrész törlesztését határozták el. Kállay Albertné vámelőnő özvegyének havi 12 K kegydíjat engedélyeztek ez évre. Kovács G. Imre hivatalos nyugaldíját pedig évi 561 K 60 f megállapították. A székely gazdák vaj és sajt vámmentes behozatalára irányuló kérését elutasították s a tanács intézkedését hagyták jóvá. Az izraelita hitközség temetőjét a tulajdonjog elismerése címén fizetendő évi 10 K ellenében átengedték. Bölcskey Boldizsár és Spányik József illetékességét nem, míg Dr. Asztalos Domokost elismerték.

A Szejke-fürdőnél eszkozklendő földgazdálkodás elrendelését a keresk. minisztertől kérelmezik s az erre vonatkozó felirat felterjesztését elhatározták. A városi bábai állásra: Horváth Albertné szül. Tarcsafalvi Zsuzsa, Müller Katalin és Marincs Józsefné Gotthárd Mária pályáztak. Horváthné egyhangulag, közfelkiáltással választották meg. Több tisztviselőnek fizetési előleget utaltak, többeket elutasítottak. E kérdésről jövő számunkban foglalkozunk.

SPORT.

A sportélet jelentősége.

Századunk egyik legértékesebb alkotása a sportélet eme nagyfoku fellendülése. A sport edző és testnevelő hatását kivétel nélkül elismerheti vagy el is ismeri (legalább elméletben) mindenki. Csak arról lehet szó, hogy milyen sportágaknak követése hasznos s melyeké nem. Mert természetes, hogy a sportnak is mint mindennek, még a legideálisabb dolgoknak is van egy bizonyos foku elfajzása, tulkapása. Ezek közül talán a legrosszabb az egyleti élet. Tipikus nagyvárosi eset. Az V—VI. osztályos gimnázista tagja a KAC-nak SAC-nak XTK-nak és más ilyen nevű nyilvánosan szereplő sport egyesületnek felnött, néha nem épen épületes viselkedésű emberek közé kerül, együtt dorbézol

velük, elhanyagolja emiatt iskolai tanulmányait, sőt (volt rá eset) elzülük. Hála Istennek ami városunkban ez lehetetlen. Itt nincs nyilvános egyesület. Minden diák társai körében athlézál, tornászik, footballozik. És — tegyük hozzá — csak egy bizonyos határig. Így van a sportéletünkben bizonyos ésszerűség van, a testi és lelki élet között harmonia. Ne is utánozzuk a nagyvárost ebben a tekintetben, legyünk specifikusan kisvárosiak. Maradjunk mi csak meg a jó vidéknek, hagyjuk meg a dicsőség koszoruját tövisével együtt a nagyvárosoknak!

(Folyt. köv.)

Az ifjusági bajnokság fölhiója az udvarhelyi nagyobb cégek közül azokat, akik aquarell-reklám képekre számot tartanak, jegyeztessék magukat elő a kiadóhivatalban

HIREK.

— **A szabad lyceum** mai előadását Dr. Paál Árpád vármegyei főjegyző tartja s özv. Mihálovits Béláné különböző dalokat ad elő. Kérjük a t. polgárokat minél nagyobb számu megjelenésre.

— **Küldöttség a főispánnál.** Egyik fővárosi felhivatalos kormányparti lapban olvasuk, hogy a „Lesó-hegy” alatt fekvő Székelymagyaros kisközség küldöttsége Ugron János főispánnál kedden délelőtt tisztelt *Részondai* István tanító, *Istók* Domokos főbíró, *Séra* Pál kisbíró, *Balásy* Péter adószedő vezetése mellett. A küldöttség *Séra* Kálmán kir. főreáliskolai tanárt, a község érdemes szülöttét kérte fel, hogy kívánságait a főispánnál tolmácsolja. A főispánt igen meghattotta a nem várt tisztelgés és igen jól esett neki, hogy szomszéd községe megkereste. Meg is ígérte, hogy a tervbe vett iskolaépület építésénél, tőle telhetőleg támogatni fogja a községet.

— **Heltai főpolgármestersége.** Dr. Heltai Ferenc oklándi munka-párti képviselőnek Budapest főpolgármesteri állására való választása, ismét megbeszélés tárgyát képezi a napilapokban.

— **Életmentő székely csendőr.** A folyó évi február 5-ikére virradó éjjel, a brassó-budapesti fővonalon, Baráthely őrháznál történt vasuti szerencsétlenség idején, az utasok között levő Gyenge Demjén székelykereszturi csendőr, dicséretes tanujelét adta lélekjelenlétének és katonai bátorságának. A vegyes vonat benzinnel telt utolsó kocsija ugyanis felrobbant. Az égő benzín valóságos zuhatagként ömlött rá Varga Mihály brassói lakos, mozdonyvezelőre, aki lángtengerből borítottan, örülként szaladgált a kukoricás földeken. A megrémült utasok mindnyájan önmagukkal és Eitel Frigyes porosz trónörökös miatti jedségükkel voltak elfoglalva. A székely csendőr azonban rögtön felismerte a mozdonyvezető rettenetes szenvedését és utána rohanna, segítségére sietett. Az égő embert a mezőn feltartóztatta és a testét maró tüztől, ruházatának lefejtésével, megszabadította. Ezzel a derék székely csendőr a vasuti mozdonyvezető életét mentette meg.

— **A választójogi bizottság,** melyet a munkapárti gyülekezet kreált és a melyben Kállay Tamás, Csikvármegye reménybeli főispánja is részes, csütörtökön Khuen-Héderváry Károly gróf, munkapárti elnök vezetésével megkezdte tárgyalásait. Issekutz Győző a mostani időt nem tartja alkalmasnak a választójog tárgyalására. Azonban Lukács László miniszterelnök ragaszkodik a tárgyaláshoz és erre Issekutz is visszavonta halasztó javaslatát. A tárgyalást tehát megkezdették.

— **Méhészeti kerületek új beosztása.** A földművelésügyi miniszter az eddigi kilenc méhészeti kerület helyett 16 kerületet szervezett ugyanannyi méhészeti szaktanítóval.

A Székelyföldet ezuttal különálló kerületté alakították Míros-Torda-, Udvarhely-, Csik- és Háromszék megyékkel.

— **A halálnak** nagy aratása volt az elmúlt héten Székelyudvarhelyt. özv. Csoma Sándorné szül. Fülel Sz. Zsuzsánnát e hó 6-án, életének 83 ik évében; id. Csépi Lajos polgártársunkat 7-én, 76-ik évében; özv. id. Huszár Mihályné szül. Nagy Versegly Ionát élete 69-ik és Gyárfás Samuel máv. tartalékos előljárót élete 41-ik évében e hó 8-án helyezték örök nyugalomra.

— **A Népmvelési Egyesület** folyó hó 5-én rendes választmányi ülést tartott, melyen a jan. 21-iki közgyűlés által delegált Br. Eötvös József ünneprendező bizottság munkálkodásairól számolt be Chalupka Rezső a bizottság elnöke. A bizottság előkészítő munkálatait s az ünnepély rendezésére vonatkozó javaslatát elismerő köszönettel vette tudomásul a választmány, a bizottságot további munkálkodásra kérte fel. A folyó hó 22-én tartandó nagyszabásu emlékünnepély programját lapunk *jövő számában* közöljük s a gazdag programmu ünnepélyre már most felhívjuk a m. t. közönség figyelmét. Az ülésen folytatólag több egyleti ügyet intéztek el, nevezetesen több iskolának a vármegye térképét kiadni határozták s az V. ker. cigányanalfabéta tanfolyam növendékei részére ruházatra 20 K segélyt szavaztak meg.

— **Elgázolás.** Jani János berkocsis minap árvátfalvi Tódor Mózes favágó napszámost kocsijával elgázolta. A szerencsétlen embert beszállították a vármegyei közkórházba, Jani ellen pedig az eljárást megindították.

— **Financkötekedés.** Parajd községben — mint tudósítónk írja — a minap *Barabás* Albert vendéglősnél mulatot egy társaság. Este 10—11 óra körül járt immár ez idő. Ehhez képest a hangulat is emelkedett volt. Ilyen formán aztán nem csoda, hogy *Csató* Aladár parajdi pénzügyőri fővigyázóban nagyra nőtt az ámbició. Oda szolt a szomszédos asztalnál ülő *Wébersdorf* Ferenchez: — Maga sz...ember! Erre a mulatótársaságból *Cseresznyés* Mihály kérdőre vonta a fővigyázót, aki kardrántással felelt. A társaságbeliek — látva a komoly fordulatot — mindnyájan széket fogtak és a kardjával haddonászó fináncot igyekeztek lefegyverezni. Szerencsére épen a kellő pillanatban lépett be *Stemmer* V. Dénes járási irodasegédiszt és a verekedés végzetessé fajulását megakadályozta. *Csató* fővigyázót elvitték haza, hol magához térve, töltött fegyverrel akart vissza rohanni, hogy az öt — talán nem egészen ok nélkül — bántalmazó társaságot, mind egy szálíg lepuskázza. Ebben azonban megakadályozták. Az affér folytatása a székelyudvarhelyi kir. járabíroságnál lesz, ahova az ügyet feljelentették.

— **A székely Dalegylet** e hó 2-iki hangversenyén felülfizettek: Ugron János és Dr. Paál Árpád 20—20 K, Dr. Sebesi János, Dr. Valentsik Ferenc, Simó Mátyás 10—10 K, Gotthárd János 8 K, Pál István, Dr. Szöllősi Ödön, Dr. Szabó József főjegyző, Becsek Aladár, Gönci Lajos 5—5 K, Dr. Daróczy József 4 K, Homolay Lajos, Solymossy Lajos, Dr. Sándor Endre, Dr. Daniel Dénes, Paál Sándor, Dekán Samu, Dr. Nagy Lajos, Daniel János 3—3 K, Koncz András, Persian János, Tamásy Hugó, Márk Albert, Csató Imre 2—2 K, Dr. Ráczkóvi Samuel, Bartók István, Schaffent Frigyes, Rudnyák Péter, Csiki József, Hajdu Ernő, Szabó Endre, Emrich Vilmos, Kiss István, Ozsváth János 1—1 K, László János, Rüslicia János, Balázs András, Herczeg Lajos, Sachtarch Sándor 50—50 f. Fogadják a Dalegylet hálás köszönetét.

— **Csomagoló papír** kilöszámra kapható e lap kiadóhivatalában Kossuth-u. 81.

Tanulónak 2—4 középiskolai osztályt végzett fiut felvesz Betegh Pál könyvnyomtató-intézetébe Székelyudvarhelyt. A fiu havi fizetést kap.

Eternit pala a jelenkor. legtekélyesebb tetőfedő anyaga.

Eternit pala működik rendkívül szilárd, ruganyos, csekély súlyu, fagymentes, tűzbiztos és vihartálló.

Eternit pala évek óta használatban van mint tetőfedő anyag mindenütt, még a legkedvezőtlenebb éghajlati viszonyok között is fenyesen bevált, ott is hol más tetőfedő anyaggal semmi kép sem lehetett boldogulni.

Eternit pala könnyűségénél fogva kiválóan alkalmas szalma, bádóg kátránylemez tetők átfedésére, mert nem igényel erősebb tetőszerkezetet.

Eternit pala fedések javításmentesek.

Eternit pala jelenléte szigetelésénél fogva nyáron hűvösebb más fedésnél s ezért gazdasági épületek fedésére is rendkívül alkalmas.

Eternit fedéseket vállal:

JAKOBOVITS ARTHUR
fiókja

SZÉKELYUDVARHELY,
Bethlen-utca 42. sz.

és szívesen szolgál tetősikrajzok beküldése ellenében díjmentesen költségvetéssel.

Hirdetés az üzlet lelke!
Hirdetés nélkül
nincs forgalom! **HIRDESEN** tehát
a „Székely-Udvarhely”-ben

Milliók

.. használják ..

Köhögés

rekedtség, hurut és nyalkosság, göres és hörhurut ellen

KAISER-féle

mell-karamellakat

a „három fenyővel.”

6050 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosok és magánorvoktól a biztos eredményt igazolják.

Kiválóan kellemes ízű bonbon!
Csomagokban 20 és 40 f-ért, dobozban 60 f-ért. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.
Valamint: **ZSETKÉY JÁNOS**
gyógyszerésznél Homoródszentmárton község.

Aspirin.

E világszerte ismert fájdalomcsillapító szert igen gyakran súlyosabb készítményekkel helyettesítik. Hogy valódi készítményt kapjunk, csak a **Aspirin-Tablettát** vegyük, az alábbi rajzban látható eredeti csomagolásban (1 üveges 20 feigrámmos tabletával ára K. 1.20). Minden tabletán rajta van az Aspirin szó.

Eladó telek. Szombattfalva városrész malomhoz vezető útja mellett egy bekerített pusztai telek egészben vagy parcellázva, szabad kezéből eladó. Építkezésre igen alkalmas. Tulajdonos címét megmondja a kiadóhivatal.

Eladó vagy kiadó belsőség. Székelyudvarhelyt Solymossy-utca 27. sz. a. 212 négyszögöl területű belsőség, melyen most épült 2 szoba, konyha, 2 kamra, üveges veranda, sütőház, fatartó, sertésöl és igen szép kert van, örök áron eladó vagy többévre azonnal bérbe vehető **Lukács Ferenc** tulajdonostól. — Bővebb felvilágosítást nyújt szíveségből a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala Kossuth-utca 31. sz.

Sok betegséget elkerül, megelőz, s ha a baj beütött, otthon önmagán is segíthet az **ÉLET KÖNYVE** állandó házi orvos módszerével. — Posta-utalvány szelvényen azonnal rendelje meg. — Három koronaért bérmentesen küldi a „Székely-Udvarhely” 48-as politikai székely újság kiadóhivatala Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt.

NE FELEDJE EL! Három koronaért önmaga és családtagjai életét is a haláltól megmentheti.

Tejes báránypuszták

február 1-től 5 kilós mennyiségben 10 koronaért állandóan a legfrissebb minőségű kapható **Kassay Dénes** szücsmesternél Székelyudvarhelyt, a Szűcsipartársulat báránypuszták árusító csarnokában vagy Bethlen-utca 27. sz. alatti lakásán.

Kiadó vagy eladó vendéglő és szálloda

Székelyudvarhelyen „SZARVAS” c. vendéglő és szálloda több vendégszobával, nagy beálló udvarral, melléképítményekkel f. évi április hó 24-től 6 évi időtartamra bérbe-adó. — Esetleg kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Italmérési jog a házhoz van kötve. Értekezni lehet a városi tanács iktató hivatalában **Benedek Béla** tulajdonossal.

Kiadó lakás. Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca 20. házszám alatt folyó év április 24-től egy három szobás lakás konyha, kamara, pince a hozzá tartozó helyiségekkel, villanyvilágítással berendezve kiadó. Esetleg az utcai szobát üzlethelyiségnek alkalmazható. Értekezni lehet ugyanott.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bormagykereskedőnél a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

ÉRTESETÉS.

Üzlet átalakítás miatt

a raktáraimban levő összes férfi és női divatruccikok, készruhák, cipők, fehérneműk, kalapok, terítők, függönyök stb. árát tetemesen leszállítottam s így ritka alkalmu bevásárláshoz módot nyujtok a mélyen tisztelt vevőközönségnek. Ezen alkalmat most tessék felhasználni.

Tisztelettel:

Szenkovits János Utóda.

Csekély 2 koronaért egész éven át olvashatja a Székely-Udvarhely 1848-as függetlenségi politikai újságot — társaságban. Kérjen azonnal mutatvány-számot és fizessen elő e vérbeli székely lapra. Nyílt, őszinte, bátor s ha szük-

Meghívók

— névjegyek, eljegyzési és esküvői jelentések, valamint bármiféle nyomtatványok gyorsan, előnyösen beszerezhetők **Betegh Pál** könyvnyomtató- és könyvkötő-intézetéből Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz.

ség: kéréseket len ostarozója bármely visszaélésnek; a székelység ügyeit szivből fakadó szeretettel védelmezi. Minden igaz székelynekerkölcsei és önmaga iránti kötelessége volna tehát hathatósan támogatni az ő lapját: a „Székely-Udvarhely”-t.